

اعلام شرط حضور فیلم‌های سینمایی در جشنواره‌های خارجی

معرفی فیلم جدید سعید روستایی به جشنواره سینمایی کن، بدون نمایش در ایران مباحثی را در سطح رسانه‌ها مطرح و انتقادهایی را به دولت وارد کرد. سازمان سینمایی بالاخره دراین باره، موضع گرفت واعلام کرد هرگونه حضور و نمایش فیلم سینمایی در مجامع و جشنواره‌های خارجی، مستلزم اخذ پروانه نمایش است.روابط عمومی سازمان سینمایی در خبری به نقل ازمحمد خراعی، رئیس‌این سازمان سینمایی، اضافه کرد: حضوربین‌المللی سینمای ایران قطعاً یکی ازارکان مهم پیکره

ایستگاه نقد

درباره «جیران» که در کارنامه حسن فتحی برگشت به عقب محسوب می‌شود

رگ زدن تاریخ

علی رستگار گروه فرهنگ و هنر

تکرار کند وهمچنان آثاری چون «پهلوانان نمی‌میرند»، «شب‌دهم»، «مدار صفردرجه» و «میوه ممنوعه»، هم در کیفیت و هم در کمیت تعداد مخاطبان، جایگاهی مهم‌در کارنامه این فیلمسازدارند.

آرکاداش فتعی

به جزبرخی اشتباهات تاریخی، به‌نظرمی‌رسدحسن فتحی‌درجیران، ازآن اصالت تالیفی خودش دور شده و فضا و روابط آشوبگرانه قصه، کمی متأثراز سریال‌های ترکیه‌ای شبکه‌های فارسی زبان ماهواره‌ای است. خوب که سریال جیران را تراش دهید، یک «حزیم‌سلطان» نصفه‌ونیمه از آن درمی‌آید. حضور پرتعداد خواجه‌های یادآور «سمبل‌خان» هم این ذهنیت را تقویت می‌کند. همه اینها می‌تواند ازتاثیرات پروژه مشترک «مست عشق» با ترکیه باشد. عجیب‌تراین‌که مه‌ران برومند مدتی قبل خبرداد قراراست سریال ۶۰ قسمتی مولانا هم با مشارکت ترکیه ساخته شود. آن‌هم درحالی‌که همان پروژه قبلی کلی‌اما واگرداشت وبه اختلافات تهیه‌کنندگان ایرانی وترکیه‌ای منجر شد.

سینمای ملی‌ماست که درسیاستگذاری مدیریت سینمای کشور جایگاه ویژه‌ای دارد. برای این مهم به‌زودی آیین‌نامه روشن و شفافی به‌عنوان راهبرد بین‌المللی سازمان سینمایی تدوین و اعلام می‌شود.وی ادامه داد: آنچه در مورد حضور فیلم‌های بخش خصوصی در جشنواره‌های جهانی مهم‌است رعایت آیین‌نامه‌های قانونی ودستورالعمل‌های اجرایی است که متأسفانه در سال‌هایی در مقام اجرا و نظارت دچار مسامحه و سهل‌انگاری شده است. به گفته وی، قطعاً بنابر نص صریح آیین‌نامه و

دستورالعمل نمایش فیلم هرگونه حضورونمایش فیلم سینمایی در مجامع و جشنواره‌های خارجی مستلزم اخذ پروانه نمایش است وقانون براین امرصراحت دارد و قطعاً تخلف تهیه‌کنندگان در این زمینه، موجب خدشه در صدور پروانه نمایش، اکران و تولیدات بعدی کارگردان و تهیه‌کننده خواهدشد.

جذابیت‌های نمایشی دوران قاجار و انبوه ماجراها وقصه‌ها، مستعد فیلم و سریال بسیاری است. بعضی اتفاقات و رویداد‌های این دوران به‌قدری دراماتیک است که بی‌هیچ نیازی به داستان‌گویی اضافه، کارروایت را راه‌می‌اندازد. ازسوی دیگر شگفتی برخی ماجراها وغمزه زبانی فحری، به‌داستان سرائی‌های بسیاری هم‌راه می‌دهد. بنابراین معتقد به وفاداری صرف تاریخی و مستندنمایی در آثار نمایشی نیستیم و می‌توان به نفع درام و جذابیت قصه، بهره بیشتری از تخیل برد اما هر نویسنده و فیلمساز باید تکلیف خود را در این زمینه مشخص کند و در صورت قلب تاریخ و جعل واقعیت‌ها، صادق باشد و اثرش به نشانی غلطی تبدیل نشود. البته میزان و ترکیب تخیل و واقعیت درمواجهه‌های تاریخی آثارنمایشی، بحث مفصل ویرچالشی است و راه‌حل و فرمول ساده‌ای ندارد اما به‌هرحال مخاطبی که پای اثری می‌نشیند که خاستگاه تاریخی و شخصیت‌های واقعی دارد، تا حدودی به صداقت تاریخی وروایی آن دل می‌بنددوانتظار دارد برخی قصه‌ها و شخصیت‌ها منطبق بر واقعیت و مطالعات احتمالی‌اش در این زمینه باشد. جیران در این زمینه کمی به نعل می‌زند و کمی به میخ و گلچین فحری‌اش، چیزی است در میانه ونه به سمت واقعیت غش می‌کندونه درداستان سرائی جسارت لازم‌رادرادوبه دلیل همین ترس و واهمه‌ها و تردیدها جیران به نظر می‌رسد. انتخاب شخصیت جیران (خدیدچه خانم تجریشی) به‌عنوان گرانیگاه و ورودی قصه‌ای مرتبط باناصردالدین شاه، تصمیم جذابی است و ظرفیت فراوانی برای روایت پرفراز و نشیب دارد. در این میان حتی خیالیابی وقصه‌گویی درباره شخصیتی به نام سیاوش که وجود خارجی ندارد هم تکیه‌گاه روایتی را محکم‌تر می‌کند اما اصرار برای قصه‌ها و خرده‌روایت‌های دیگر، تمرکز اصلی و اولیه درام را خدشه‌دار می‌کند و ضرب عاشقانه سریال را می‌گیرد. جیران اگرچه با همین حال و روز نه‌چندان خوب هم جذابیت‌هایی دارد و به‌هرحال برخی مخاطبان از روی کنجکاری درباره سرنوشت جیران و سیاوش هم آن را دنبال می‌کنند اما جزو آثار موفق و ماندگار حسن فتحی نیست. فتحی قبلاً همین مثلث عشقی را به شکل بهتری در «شهرزاد» روایت کرده بود. ضمن این‌که ناکامی فصل‌های دوم وسوم شهرزاد و کیفیت جیران، نشان داده‌فتحی هنوز نتوانسته درخشش‌اش رادر تلویزین در شبکه‌نمایش خانگی وسینما

نمای نزدیک

«کوبین اسپیس» باز می‌گردد

«کوبین اسپیس» که چند سالی به دلیل اتهامات اخلاقی مورد غضب هالیوود بود، حالا اوضاع را کمی بروفق مراد می‌بیند چرا که فیلم جدید این بازیگر آمریکایی در بازار جشنواره کن رونمایی می‌شود. او با فیلم اکشن «پیتر پنچ هشت» به سینما بازخواهد گشت؛ فیلمی که مراحل ساخت آن به پایان رسیده و در بازار جشنواره فیلم کن ۲۰۲۲ به خریداران بین‌المللی عرضه خواهد شد. در این فیلم کوبین اسپیس‌ی در نقش اصلی شخصیت پیتر بازی کرده که مردی کاریزماتیک است که در یک شهر کوچک کوهستانی ظاهر می‌شود و جن جاندرو و ریکا مونتاری دیگر بازیگران این فیلم به کارگردانی مایکل زایکو هستند. اسپیس‌ی همچنین قرار است در فیلمی تحت عنوان «دروازه ۱۲۴۲ به غرب» نیز بازی کند و این پروژه که در اکتبر سال ۲۰۲۲ مقابل دوربین می‌رود نیز در بازار جشنواره کن معرفی خواهد شد. علاوه براین، او قرار است در فیلم «مردی که خدا را ترسیم کرد» به کارگردانی فرانکو نرونیز بازی کند. / هالیوود ریپورتر

گرفتاری شورای پروانه

پرویز شیخ‌طادی که مدتی عضو شورای پروانه نمایش بود، از عملکرد این شورای انتقاد کرد. وی با بیان این‌که تا زمانی که وضعیت دفاتر سینمایی و وضعیت تولید متن و محتوا در کشور ما دانش محور نیست و به‌صورت سلیقه‌محور یا خبرمحور پیش می‌رود، وضعیت همین است.گفت: یک نفر یک خبر را در روزنامه درباره یک طلاق یا یک معضل اجتماعی می‌خواند و بدون آن‌که تحقیق و پژوهشی درباره آن داشته باشد، آن را تبدیل به یک محصول و فیلم می‌کند! بعد هم می‌خواهد آن را در اختیار جامعه قرار دهد. چنین محصولی که با کمترین دانش تولید شده است به شورای پروانه نمایش می‌رسد. از آنجایی که مشاوره‌ای صورت نمی‌گیرد، وقتی محصول نهایی به شورای پروانه نمایش می‌رسد، این شورا گرفتار می‌شود. اگر قرار باشد این شورا کارشناسانه برخورد کند، همه این آثار باید رد بشود! نصف بیشتر محصولات سینمایی ما از نظر کارشناسی، محصولاتی مردود هستند. وی تصریح کرد: همه پروانه‌های نمایشی که در همین دوره صادر شده هم با اعتراض بوده است. / مهر

لای کشی به شیوه «تام کروز»

«تام کروز» ۳۰ سال قبل و بعد از ساخت فیلم «تاپ‌گان» اعلام کرده بود، ادامه ساخت این فیلم، ستایش جنگ افروزی است اما حالا قسم خورده که ارائه بهترین دنباله ممکن برای تاب‌گان را مسؤولیت خود می‌داند.کروزآن زمان در وسایط گیزمودو گفت: «بعضی افراد حس می‌کنند تاپ‌گان فیلمی جناح‌راستی است برای تبلیغ نیروی دریایی. بسیاری از بچه‌ها هم دوستش داشتند اما می‌خواهم بچه‌ها بدانند، جنگ این نیست و تاپ‌گان فقط مثل یک شهر بازی است. فیلمی تفریحی که مخصوص بالایا ۱۳ ساله‌هاست و قرار نیست واقعیت را به تصویر بکشد. برای همین است که تاپ‌گان ۲ و ۳ و ۴ را نساختم. این دیگر می‌شد بی‌مسؤولیتی.»اما او حالا در تبلیغات فیلم گفته است: تا وقتی که داستانی که ارزش تعریف کردن داشته‌باشد و فناوری پیشرفته‌ای که کمک‌مان کند بیشتر در عمق تجربه خلبان‌های جنگنده فرو برویم را نداشتیم، آماده نبودم دنباله‌ای برایش بسازم. با نیروی دریایی و مدرسه تاپ‌گان همکاری کردم تا به راهی برای فیلمبرداری عملی دست پیدا کنیم. تاپ‌گان: ماوریک، ۲۷ می‌در سینماها اکران خواهد شد. / مهر

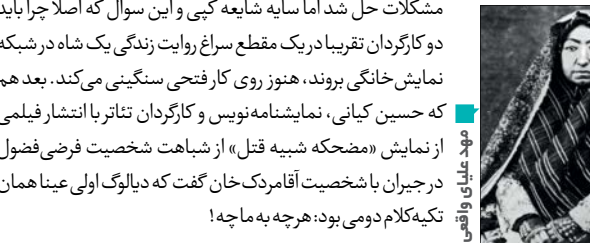

کیکا نوسری گروه فرهنگ و هنر

سینمای آفریقای جنوبی در سال‌های اخیر تلاش کرده داستان‌های ضد استبداد و ضد امپریالیستی خود را با زبانی جذاب و تماشای‌پسند ارائه دهد. هنرمندان بومی این کشور آفریقایی به خوبی دریافته‌اند که جذب عموم مردم به داخل سالن‌های تاریک تنها زمانی میسر می‌شود که داستانی زیبا و جذاب در قالبی سرگرم‌کننده به آنها ارائه شود.

ماندلا دوبه، هنرمندنه چندان جوان آفریقای جنوبی که قبل از ورود به حرفه فیلمسازی، مدیریت دلبمرداری تعدادی فیلم را به‌عهده داشته و دستی هم در مستندسازی دارد با عنایت به این نکته اولین فیلم بلند سینمایی داستانی‌اش «محاصره سیلورتون» را در معرض دید و قضاوت تماشاگران جدی و منتقدان سینمایی قرار داده است. داستان فیلم که برگرفته از رویدادی تاریخی است، درباره سه عضو جبهه آزادیبخش آفریقای جنوبی است که بعد از تا‌کام ماندن ماموریت انقلابی‌شان به بانک مرکزی شهر بنه‌ا برده و در ازای آزادی گروگان‌های داخل بانک، درخواست آزادی نلسون ماندلا، رهبر انقلابی کشور را می‌کنند.

منتقدان که محاصره سیلورتون را بسیار پسندیده‌اند به مشکلات تولید آن اشاره کرده و می‌گویند دوبه از سال ۲۰۱۹ به دنبال ساخت آن بوده است. او بعد از مطالعه مطلبی در

مه‌دی غ‌ا‌ه‌ره

مه‌دی غ‌ا‌ه‌ره

تاج‌الدوله در واقعی

تاج‌الدوله در جیران

سینمای جهان

«محاصره سیلورتون» و روایت جنبش ضد آپارتاید

ماندلا و انقلاب، زنده است

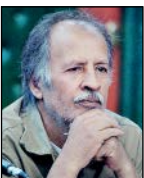

باره این موضوع که در دههٔ ۸۰ میلادی و دوران آپارتاید رخ داده بود، جذب این ماجرا شده و برای جذب مخاطب مقداری در واقعیت‌ها دست می‌برد. کارگردان می‌گوید: «می‌دانستم داستانی در ارتباط با انقلاب آفریقای جنوبی باید ظرفیت‌های بالای سرگرمی را داشته باشد تا بتواند گروه بزرگی از تماشاگران را به طرف خودش بکشد. این داستان درباره انقلاب و مبارزه با رژیم نژادپرستی است که از سوی آمریکایی‌ها حمایت می‌شد. پس متوجه شدم نباید نگاهی مستندگونه به آن داشته باشم وجنبه سرگرمی‌اش را تقویت کنم. مردم در تظاهرات مختلف انواع و اقسام شعارهای انقلابی و ضدامپریالیستی را می‌شنوند و سر می‌دهند.

پس باید در محاصره سیلورتون چیزی به آنها می‌دادم که بیشتر از این شعارها باشد. برای همین به لحن واقعگرایانه داستان وماجرا، حال‌وهوایی دلهره‌آور دادم که در عین حال بیان‌کننده شرایط و وضعیت کشور در آن دوران سیاه باشد.» ماندلا دوبه در دوران رژیم آپارتاید بزرگ شده و مثل بسیاری از مردم آفریقای جنوبی طعم تلخ تحقیر و شکنجه را چشیده‌است. او ساخت فیلم را از این نظر ضروری عنوان کرده که می‌تواند به نسل جوان کشورش کمک کند تا تحلیلی درست از وقایع پنج دهه قبل سرزمین مادری‌شان داشته باشند. به گفته او: «همان زمان روزنامه‌ها عکس‌هایی از این اتفاق را در صفحه اول منتشر کردند. دیدن آن عکس‌ها واقعا مرا ترسانده بود. بزرگ‌ترها با نفرت از حاکمان نژادپرست و حامیان امپریالیستی‌شان صحبت می‌کردند و من وقتی بزرگ شدم احساس کردم وظیفه دارم این داستان را برای نسل جدید تعریف کنم.»

دوشنبه‌نوشته‌ها

سینمای عامه، روشنفکران عوام

محمدتقی فهیم

منتقد سینما

استاد شعبیعی‌کدکنی در کتاب رستاخیز کلمات برای توصیف هنرمندانی که فرم نمی‌شناسند و اساساً صاحب خرد عمیق و اندیشه‌های بسیط نیستند از عنوان روشنفکران عوام استفاده می‌کند.

روشنفکران عوام، خود حاصل اتصال ناقص با کتاب و کتابخوانی است. حضور پرتعداد روشنفکران عوام در سینمای ایران نتیجه‌ای جز فاصله فیلم‌ها از مخاطبان انبوه نداشته است. این‌که برخی سینماگران، اعم از تهیه‌کننده تا کارگردان و بازیگران دیگر میانه‌ای با کتاب و مطالعه ندارند یا نه‌ای‌تا به ضرورت کارشان کتابی را تورق کنند یا آثار روان‌شناسی انگیزشی را زیربغل بگیرند، فاجعه‌ای به بار آورده است که محصول آن را در سالن‌های خالی شاهدیم (البته که عوامل دیگری دخیل است). وقتی فاجعه بیشتر رخ می‌نماید که هم اینان ابراز می‌دارند چرا باید کاری حوصله سر بر انجام دهیم (منظورشان مطالعه است) وقتی همه آثار مهم به فیلم تبدیل شده‌اند و با صرف دو ساعت وقت، مثلاً کتاب جنایت و مکافات نزدیک هزار صفحه‌ای را می‌فهمیم! روبرگردی که نشانه روشنفکر عوام بودن‌شان است. فیلم و کتاب با هم تفاوت ماهوی دارند. مقایسه فیلم با کتاب مانند کوه یخی است که ما با دیدن فیلم، فقط یک‌هشتم کوه یخ را می‌بینیم. ضمن این‌که سینماگری که اهل مطالعه نیست و خصوصاً با ادبیات میانه‌ای ندارد یعنی اساسا درک درستی از کشمکش و تصویرسازی ندارد. ما وقتی کتاب می‌خوانیم مغزمان تصویر را می‌سازد و هرچند که فیلم نمادسازی کند اما قادر نیست که همه موقعیت را بسازد. سینماگری که ادبیات خوانده و می‌خواند یعنی قدرت نویسندگی‌اش مضاعف و خلایقیت و ناخودآگاهش قوی‌تر می‌شود. معجزه کتاب در خلایقیت ایجاد موقعیت دراماتیک غریبال انکار است.

حالا برای سینمای ما که آثار اقتباسی‌اش تقریباً صفراست، فاجعه عمیق‌تر است. یعنی در اینجا رابطه فیلمساز با ادبیات بیش از دیگر ملل صاحب سینما اهمیت دارد. کتابخوان نبودن سینماگران ما باعث شده تا تعلق‌شان به داشته‌های اینجایی کم‌رنگ باشد؛ اتفاقی که محتوای فیلم‌ها را برای تماشاگران انبوه غریقابل درک و فهم می‌کند. فیلمسازی‌که با حافظ، سعدی، مولانا، فردوسی، عبید زاکانی تا نظامی و بقیه اخوتی نداشته باشند و احمد محمود، دانشور، ساعدی، جمال‌زاده، دولت‌آبادی، جلال و... جایی در روزمرگی‌هایشان نداشته باشد یا در متون فارابی، ابن‌سینا، سهروردی و... غوطه‌ور نشده باشند چگونه خواهند توانست متن‌هایی بنویسند و اجرا کنند که جماعت همین دیار با داستان‌هایشان همراهی کنند.

کمبود (حتی فقدان) سینماگران اهل مطالعه فقط در سینمای بدنه ایران نیست که آسیب جدی به خروجی کارها زده است بلکه بیش از اینها، سینماگران به اصطلاح روشنفکر این دیار بیشتر از بقیه، رنج بیگانگی‌شان با کتاب را به مردم تحمیل می‌کنند؛ از همین‌رو است که فیلم‌های اجتماعی روز سینمای ایران قبل از این‌که از فرهنگ و فولکلور و زیست مردم کوجه و بازار سرچشمه بگیرد، حاصل ذهن‌گرایی بعضاً افراطی فیلمسازی‌ان است که کم‌مطالعه یا بدمطالعه هستند.

به نظران این روزها که نمایشگاه کتاب دایر است، چند نفر از خانواده ۱۰ هزار نفری سینما سری به نمایشگاه زده و با دست پر برگشته‌اند؟

خبر

نمایش ۴ فیلم

در پاتوق فیلم کوتاه

فیلم‌های کوتاه خنده بی‌دلیل گوزن‌ها به کارگردانی سجاد ایمانی، جان داد به کارگردانی سهیلا پورمحمدی، دشنه به کارگردانی سامان تفرشی و پرندبه‌باز به کارگردانی سیداحمد جعفریان امروز در دومین جلسه از فصل هفتم پاتوق فیلم کوتاه، اکران، تحلیل و نقدی می‌شوند. به‌گزارش جام‌جم، در این رویداد محمدتقی فهیم منتقد سینما به‌عنوان کارشناس ویژه جلسه دوم، پس از اکران آثار با کارگردانان فیلم‌های به نمایش درآمده به گفت‌وگویی نشیند و آثار را مورد تحلیل و بررسی تخصصی قرار می‌دهد. اجرای این برنامه را مصطفی ساجدی برعهده دارد.

به دلیل استقبال علاقه‌مندان و هنرمندان در اولین جلسه فصل هفتم، از این هفته پاتوق فیلم کوتاه در سالن شماره ۶ پردیس سینمایی چارسو و با گنجایش بیشتر، میزبان علاقه‌مندان و مهمانان خواهد بود.

خنده بی‌دلیل گوزن‌ها در ژانر فانتزی ماجراجویی از تولیدات انجمن سینمای جوانان ایران، دفتر شیراز است. جان داد ملودرامی تولید شده در انجمن سینمای جوانان، دفتر رودبار است. دشنه در ژانر جنایی تولید شده و انیمیشن کوتاه پرندبه‌باز هم دفتر خمینی شهر ساخته است.

جام جم

سینما

C I N E M A

دوشنبه ۲۶ اردیبهشت ۱۴۰۱ شماره ۶۲۱۴